

Cán bộ phải thường xuyên tự phê bình để tiến bộ

Trong chiến dịch Hoàng Hoa Thám tức là chiến dịch đường 18, tôi có một kỷ niệm rất thấm thía và vô cùng sâu sắc về những lời dạy bảo của Bác. Chiến dịch đường 18 không đạt được mục đích đề ra. Nghiêm khắc kiểm điểm thì thấy phần thực hiện kế hoạch tác chiến của bản thân chúng tôi còn thiếu sót. Riêng tôi, tôi lại nhận thấy cái gốc rễ chiến dịch không thành công trước hết là ở chủ trương mở chiến dịch đường 18. Khi hội nghị phê phán hiện tượng "đánh thắng tranh công, khi thua đổ lỗi", nhưng tôi không động lòng. Bởi vì tôi không có tư tưởng đó. Tôi chỉ muốn nói thật điều tôi suy nghĩ dù là nói với Bộ.

Nhưng Bác đã đến hội nghị. Nói chuyện với hội nghị lần này, Bác không khen về mặt chiến đấu. Mở đầu, Bác khen: "các chú đã nêu cao tinh thần phê bình và tự phê bình" và Bác nêu lên "các chú tự phê bình và phê bình một cách thành thực hơn nữa, để hội nghị có kết quả nhiều". Tôi chú ý đến hai cách đặt vấn đề của Bác, khi khen thì nói "đã nêu cao tinh thần phê bình và tự phê bình", đến khi yêu cầu, Bác lại nói phải "tự phê bình và phê bình". Và quả nhiên khi nêu lên từng điểm nhắc nhở, Bác đã nói rõ dụng ý đó. Bác nói:

- "Các chú ai cũng có cái khăn mặt. Có chú phong lưu hơn lại có thêm miếng xà phòng. Khăn mặt và xà phòng dùng để tắm rửa cho sạch, nghĩa là phải phê bình và tự phê bình. Trước, ta nói phê bình và tự phê bình, bây giờ phải nói tự phê bình và phê bình. Nói như thế là chú trọng phê bình mình trước, phê bình người sau, phê bình mình là chính, phê bình người là phụ. Có đề cao tự phê bình và triệt để tự phê bình mới tẩy rửa được tinh thần và tư tưởng cho thật sạch. Tự phê bình và phê bình để thống nhất tư tưởng. Tư tưởng có thống nhất, hành động mới thống nhất. Tư tưởng và hành động có thống nhất mới đánh thắng được giặc".

Tôi giật mình. Như thế là Bác biết tất cả rồi. Trong bài nói chuyện Bác còn nhắc đến "tinh thần phụ trách, thành tâm phụ trách, dũng cảm phụ trách"; Bác còn nhắc đến tình đoàn kết thương yêu của cán bộ đối với chiến sĩ: "Bộ đội chưa có đủ áo mặc, cán bộ không được kêu mình rét. Bộ đội chưa đủ chỗ ở, cán bộ không được kêu mình mệt". Rồi Bác nói đối với dân "Mình đánh giặc là vì nhân dân. Nhưng mình không phải là "cứu tinh" của nhân dân, mà mình có trách nhiệm phục vụ nhân dân". Bác nói tất cả bốn điều. Nhưng tôi thấy những tiếng "phê bình mình trước, phê bình mình là chính" cứ như xoáy vào tâm tư.

Buổi tối trước khi ăn cơm liên hoan với hội nghị, Bác gọi riêng tôi đến bên rồi hỏi rất ôn tồn:

- Chú Tấn! Chú đã rửa mặt chưa?

Tôi hiểu ngay, định thành thật thưa với Bác về những thiếu sót của mình thì Bác nói tiếp ngay:

- Khi làm điều gì không đúng giống như người bị cái vết nhơ trên mặt, thì phải rửa mới sạch. Tự phê bình cái sai của mình trong mỗi việc làm, mỗi trận đánh giống như rửa mặt hằng ngày cho sạch vết nhơ. Chú đã biết rửa mặt chưa?

- Thừa Bác, cháu rửa rồi.

Khi trả lời "cháu rửa rồi" ấy là khi tôi nghĩ ngay đến những thiếu sót của chính mình. Đáng lẽ ở hội nghị, tôi không nên chỉ nói phần trách nhiệm của Bộ về chọn hướng chiến dịch. Trước hết phải kiểm điểm phần trách nhiệm của mình còn những sai sót gì. Sau đây anh Võ Nguyên Giáp gặp riêng tôi động viên qua lần này rồi tôi sẽ trưởng thành đấy!

Đúng, với tôi đây là một bước ngoặt về tư tưởng. Lời dạy bảo nghiêm khắc những ân cần của Bác đã là bài học sâu sắc. Suốt đời tôi, sau mỗi việc làm, mỗi trận đánh, tôi lại ngẫm nghĩ điều Bác dạy, thường xuyên tự phê bình như rửa mặt hằng ngày cho khỏi vết nhơ, để luôn tiến bộ.